Jan de Wilde

Jan Hubertus de Wilde is geboren op 26 november 1915 in Amsterdam. Hij was de zoon van Izaak Anthonie Jacobus de Wilde en Geertruida Margaretha Nieveen.

Hij werd op 15 juni 1936 stamlid bij de Nakotasstam. De stam was een combinatie van de voortrekkers van de 4e Amsterdamse groep Hendrick de Keyser (Grijs) en de 4e Hilversumse groep, Apachiogroep. Hij zat in de Stormbokkenploeg en werd op 20 maart 1937 als voortrekker geïnstalleerd. In het logboek van de stam staat dat hij de fotograaf was.

De stam werd in 1930 opgericht en Ton Koot was de eerste Oubaas, In september 1932 kreeg de stam de naam Nakotas en een embleem: een brandend vuur met daaronder de stamnaam. Nakotas betekent 'Vrienden' en komt van de Zwartvoet-indianen in Amerika. Het was een actieve stam en in *De Huifkar, het maandblad voor en door Nederlandse Voortrekkers* verschijnen regelmatig verslagen van activiteiten. Op 27 oktober 1934 werd hun stamhut in de Muiderpoort in Amsterdam feestelijk geopend. Veel leden van de Nakotas namen deel aan de Wereld Jamboree in 1937 in Vogelenzang en een groot aantal wordt ingedeeld bij de persdienst waar Ton Koot het hoofd van was. Tom Schadd is met Jan de Wilde secretaris van de redactie van kampkrant de Jamboree Post. In november 1937 droeg Ton Koot de leiding van de stam over aan zijn assistent Henk van der Schroeff. De stam telde op dat moment 3 ploegen. In 1939 was Jan stamcorrespondent van de stam en Henk was toen nog oubaas. in 1940 werd Jan baas (voortrekkersleider) bij de Nakotastam.

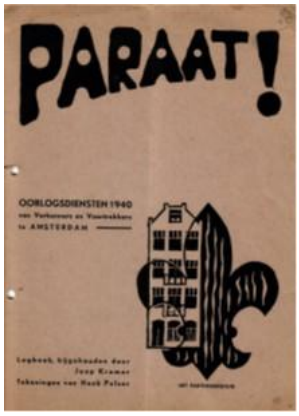
Jan ging in augustus 1939 met een groep voortrekkers als 2e Kanderstegstam op kamp naar Kandersteg International Scout Centre in Zwitserland. Ondertussen nam de dreiging in Europa door Nazi-Duitsland toe. De groep van 40 voortrekkers, onder leiding van oubaas Lorentz uit Breda, kwam uit heel Nederland. Jan was ploegleider van één van de vijf ploegen. Oubaas Lorentz was kapitein bij de artillerie en op 23 augustus ontving hij een telegram uit Nederland dat hij onmiddellijk terug moest keren, samen met Joop ter Pelkwijk die luitenant was. Ze vertrokken een paar uur later. In het kader van de voormobilisatie werden een dag later officieren en kwartiermakers opgeroepen. De internationale toestand was in Kandersteg het gesprek van de dag en ook de Engelse aanwezigen in Kandersteg gingen onmiddellijk terug naar huis. Op de 25e, twee dagen voor het geplande einde van het kamp, gingen ook de andere deelnemers in overvolle treinen terug. De algemene mobilisatie werd een paar dagen later, op 28 augustus, afgekondigd en alle dienstplichtigen (lichtingen 1924-1938) werden opgeroepen. Op 1 september viel Duitsland Polen binnen.

In Amsterdam vormden Districtscommissaris Jacob Faber en assistent districtscommissarissen Herman de Buy Wenniger van de NPV en de assistent districtscommissarissen Jan Kok, Johan Jurgens en de Wolf van de Katholieke Verkenners samen met Baas Jan de Wilde de coördinatie van de Padvindershulpcentrale die in mei 1940 actief was. Het hoofdkwartier was het Districtskantoor op Keizersgracht 232. Op het

hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst zorgden een groep akela's, baghera's en baloes voor de huishoudelijke taken. De coördinatie was in handen van Akela Politiek en later Akela Rentenaar. Ze werden daarbij ondersteund door de welpenleidsters Truus Reynders, Henny Haverkamp en Stien Kropf.

Enkele honderden verkenners, voortrekkers en leiders zich in de meidagen van 1940 ingezet in de stad. Op 10 mei werden de scouts opgetrommeld en vanuit het hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst in het districtskantoor op Keizersgracht 232 werden de eersten ingezet bij de Luchtbescherming. Een dag later vielen de eerste bommen op de stad. Er gingen 24 verkenners helpen met het bergen van gewonden en doden. Ze regelden het verkeer, hielden nieuwsgierigen op afstand en hielpen met het opruimen van de glasscherven op de straat.

In de daaropvolgende dagen werden padvinders ingezet bij de verschillende blokhoofden van de luchtbeschermingsdienst, ze bemanden de telefooncentrale van de luchtbeschermingsdienst en hielpen in ziekenhuizen en bij de politie. Op de zolders van de marinewerf lagen grote hoeveelheden verbandmateriaal, bedden en dekens en de scouts hielpen het Rode Kruis om dit te distribueren naar ziekenhuizen in Amsterdam, maar ook in Leiden, Delft en verder. Direct na de capitulatie organiseerden de padvinders in Amsterdam een inzameling voor hulpbehoevenden. De scouts uit de stad gingen de huizen langs.

Later verzorgden ze een koeriersdienst om informatie in te winnen over familieleden van Amsterdammers die elders woonden. 29 voortrekkers en leiders trokken naar alle uithoeken van Nederland en behandelden naar schatting 3500 tot 4000 aanvragen.

Voortrekker Joop Kramer heeft een logboek bijgehouden over de inzet van padvinders: *Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam.* Henk Pelser maakte tekeningen.

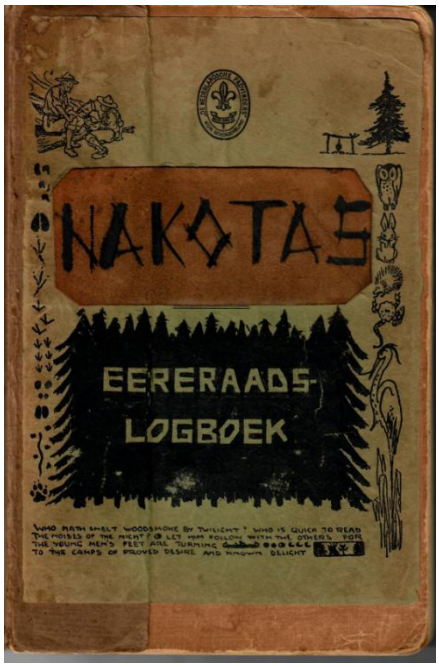
Na de HBS werd hij student wis- en natuurkunde. Hij werd chemicus en woonde bij het uitbreken van de oorlog op de Da Costakade 60 boven in Amsterdam.

Tot 4 februari 1943 zat Jan Hubertus de Wilde gevangen in Kamp Amersfoort met nummer 3110. Jan ging hierna naar Kamp Vught (nummer 4763) waar hij op 22 maart werd vrijgelaten.

Jan trouwde op 30 april 1943 met Amelie Voerman.

Op 11 mei 1945 werd door de padvinders een betoging op de Dam georganiseerd. Jan de Wilde, Henny Harmsen, Jan Wegman en Jo Potter waren hierbij aanwezig. Door Jan de Wilde, Joop van Kralingen en Geo Eerdmans werd de 4e Amsterdamse districtsstam Oost opgericht. In augustus en september wordt gesproken over het werkprogramma van de districtsstammen.

Jan verhuisde in de zomer van 1945 naar Valkenswaard. Hij overleed op 19 juni 2000 in Apeldoorn.

Meer informatie

Jan Hubertus De Wilde (1) : genealogie per noenvy4 - Geneanet
Registratie Jan Hubertus de Wilde op 26 november 1915 » Open Archieven
Registratie Jan Hubertus de Wilde op 26 november 1915 » Open Archieven
Search for documents in the Arolsen Archives (arolsen-archives.org)
Jan Hubertus De Wilde (Amsterdam, 26 november 1915 - locatie onbekend, datum onbekend) - Netwerk Oorlogsbronnen
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no. 1, 1940 » 1940-01 - Pag. 36 | Delpher
"De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 8, 1940, no. 91, 1940 » 1940-03 - Pag. 15 | Delpher
"De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 7, 1939, no. 83, 1939 » 1939-07 - Pag. 9 | Delpher
Indexen (archief.amsterdam)
Logboek Nakotasstam 1930-1940, incl stamregister 1930-1937 (113) Scoutingmuseum Baarn
Nakotas Eereraadslogboek, Archief Reizend Scoutingmuseum
Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam | NIOD Bibliotheek (worldcat.org)
Archief Kamp Amersfoort
Logboek 2e Kanderstegstam 1939, Scoutingmuseum Baarn

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.